

**TİCARET BORSALARINDA MESLEKLERİN
GRUPLANDIRILMASINDA UYULACAK ESASLAR HAKKINDA
YÖNETMELİK**

Amaç

Madde 1 - 5590 sayılı Kanununun 171411986 tarihli ve 3277 sayılı Kanunla değişik 40'ıncı maddesine istinaden hazırlanan bu Yönetmeliğin amacı; Borsalara kayıtlı üyelerle yeni Borsa kurulmasına karar verilen yerlerde mevcut meslek mensuplarının mesleklerine göre gruplandırılmalarında uyulacak usul ve esasları düzenlemektir.

Deyimler

Madde 2 - Bu Yönetmelikte geçen:

- a) "Bakanlık" deyimi, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nı,
- b) "Birlik" deyimi, Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği'ni,
- c) "Borsalar" deyimi, Ticaret Borsalarını,
- d) "Rehber" deyimi, Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliğince hazırlanan Ticaret Borsalarında Mesleklerin Gruplandırılması Rehberi'ni ifade eder.

Mesleklerin Gruplandırılması Rehberi

Madde 3 - a) Borsalarda borsa kotasyonuna dahil maddelere ait meslek grubu kurulmasına esas olacak meslekler Rehberde gösterilmiştir. Rehber, bu Yönetmeliğin ayrılmaz bir ekidir. Rehber, Birlik Yönetim Kurulunca düzenlenir ve gerektiğinde değiştirilir.

Rehberde yer almayan, fakat borsa kotasyonuna dahil madde nevilerinde vukubulan değişiklikler sonucunda meydana gelen meslekler için teşkiline lüzum görülen yeni meslek grupları, Birlik Yönetim Kurulu kararı ile Rehberde ilgili ana gruba ilâve edilir.

b) Mesleklerin gruplandırılmasında ilke olarak Rehberde gösterilen gruplara uyulur. Ancak, rehberde gösterilen meslek nevileri ve meslek mensupları sayısının çok az veya çok fazla olması nedeniyle fiilen imkânsızlık arzettiği durumlarda, halen mevcut meslek grupları muhafaza edilmek suretiyle, mesleklerin gruplandırılması, bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde Borsa Yönetim Kurulunun teklifi üzerine meclislerce kararlaştırılır. Mesleklerin Gruplandırılması Esasları

Madde 4 - a) Bir meslek grubu kurulabilmesi için, kurulması düşünülen meslek grubunun mensupları sayısının, bütün üye sayısı 500'den az olan Borsalarda en az 15, 501 - 10.000 arasında olan borsalarda en az 30, 10.000'den fazla olan borsalarda en az 60 olması şarttır.

Ancak, bu sayı Yönetim Kurulunun teklifi ve Borsa meclisinin üye tam sayısının üçte ikisinin karar ile artırılabilir.

b) Mensuplarının sayısı yukarıdaki fıkrada belirlenen, grup kurulması için gerekli veya Borsalarca kabul edilen sayıdan az olan meslekler, en yakın buldukları meslek gruplarına dahil edilirler. Yakınlıkları sebebiyle aynı grupta toplanan meslek zümrelerinin o meslek grubu içinde belirtilmesi ve seçilecek meslek komitesinde mümkünse en az birer temsilci ile temsil edilmeleri zorunludur. Mümkün olmadığı takdirde, gruba dahil meslek zümrelerinin üye sayıları oranına göre komitede temsili sağlanır.

Faaliyette Bulunan Borsalarda Mesleklerin Gruplandırılması Esasları

Madde 5 - Faaliyette bulunan Borsalarda halen mevcut meslek grupları aynen muhafaza edilir veya Borsa kotasyonuna dahil maddelerin değişmesi veya grup üyelerinin sayısındaki azalmalar ya da artmaların gerekli kılması üzerine mevcut meslek grupları birleştirilebilir veya ayrılarak ayrı veya başka meslek grupları kurulabilir.

a) Bir meslek grubunun ayrılarak ayrı meslek grupları kurulabilmesi veya başka bir meslek grubu haline getirilebilmesi, Yönetim Kurullarının veya ayrılacak meslek grubunun 4 üncü maddede yazılı grup kurulması için gerekli sayıdaki üyesinin teklifi ve meclisin kararına bağlıdır. Meclis kararının, meslek komiteleri seçiminden en az 6 ay önce ve meclisin üye tam sayısının yarısından bir fazlasının olumlu oyu ile alınması ve bu Yönetmelikteki esaslara uyulması da zorunludur.

b) Mevcut meslek gruplarının birleştirilmesi veya ayrılması suretiyle meslek mensuplarının yeniden gruplandırılmasına dair meclis kararları gerekçeli olarak Birliğe bildirilir. Birlik inceleme yaparak, gruplandırmayı Kanun ve bu yönetmelik hükümlerine aykırı bulursa gruplandırma işleminin usulüne uygun hale getirilmesini 30 gün içinde ilgili borsaya bildirir. Birliğin bu konudaki kararlarına Sanayi ve Ticaret Bakanlığı nezdinde itiraz olunabilir.

c) Aynı meslek, ticaret ve sanatta iştigal edenler hiçbir suretle bir kaç gruba ayrılamaz.

d) Değişik meslek, ticaret ve sanatta iştigal edenler, muamele genişliği bakımından en çok, bunların eşitliği halinde kıdem bakımından en uzun zamandan beri meşgul oldukları mesleğe mensup sayılırlar.

Bu hususta vaki tereddütler Borsa Yönetim Kurulunca inceleme suretiyle giderilir.

Yeni Kurulacak Borsalarda Gruplandırma

Madde 6 - Borsa kurulmasına karar verilen yerde mesleklerin gruplandırılması, o yerde borsaya dahil maddelerin alım veya satımı ile iştigal eden çeşitli meslek mensupları arasından en büyük mülkiye amiri veya onun görevlendireceği yetkili memur tarafından seçilecek 5-10 asil ile, bunların mazeretleri halinde yerlerine geçmek üzere aynı sayıda yedek üyeden oluşturulan bir gruplandırma Kurulunca yapılır.

Bu kurul, en yaşlı üyesinin başkanlığında toplanarak kendi aralarında ve gizli oyla bir başkan ve bir başkan vekili seçer ve durumu bir tutanakla tesbit eder. Kurul, çoğunlukla karar verir. Oylarda eşitlik halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır. Kurul aldığı kararların birer suretini Birliğe gönderir.

Madde 7 - Gruplandırma Kurulu, kurulacak Borsanın çalışma alanı içinde Ticaret Siciline kayıtlı olsun, olmasın borsaya dahil maddelerin en az miktarları üzerinde alım ve satım yapan gerçek ve tüzel kişilerin mesleklerini belirler ve bu Yönetmelikte gösterilen esaslara göre gruplandırarak uygun vasıtalarla mahallinde ilân eder.

Meslek mensupları, ilân tarihinden itibaren 7 gün içinde dahil edildikleri meslek grupları ile ilgili olarak Kurula itiraz edebilirler.

Bu takdirde, Kurul 3 gün içinde itirazı inceleyerek verdiği kararı ilgililere bildirir. Kurulun karart kesindir.

Madde 8 - Borsalarda mesleklerin gruplandırılması hakkında 5/7/1982 tarih ve 17745 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1- Mevcut meslek gruplarına göre meslek komitelerine seçilmiş bulunanların üyelikleri, yeni yapılacak organ seçimlerine kadar devam eder.

Yürürlük

Madde 9 - Bu Yönetmelik hükümleri Resmi Gazete'de yayımı tarihinde yürürlüğe girer

Yürütme

Madde 10 - Bu Yönetmelik hükümlerini Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yürütür.

TİCARET BORSALARINDA MESLEKLERİN GRUPLANDIRILMASI REHBERİNİN DAYANDIĞI ESASLAR

1- Ticaret borsalarına borsaya dahil maddelerin alım veya satımı ile iştigal edenler kayıtlı olduklarından, meslek çeşitleri de bu maddelerle sınırlanmıştır. Bu sebeple, Rehberde meslek çeşitleri değil, aynı sonuca daha kolaylıkla götürecek olan madde çeşitleri esas alınmış ve meslekler buna göre sınıflandırılmıştır.

2- Cetvelde yer alan bütün maddelerin her borsaya dahil edilmemiş olduğu şüphesizdir. Ancak, bütün meslekleri gruplandırabilmek için, tamamının bir borsaya dahil olduğu düşünülmüş ve cetvelde eksiklik bırakılmamıştır.

3- Meslekler çok ve çeşitli olduğundan, bunlar önce bölüm halinde derlenerek 14 bölüm teşkil edilmiş ve herbir bölüm, desimal sistem gereği, iki rakamlı bir sayı ile numaralanmıştır.

4- Bölümlerin herbiri ana gruplara bölünmüş ve üç rakamlı sayılarla ifade edilmiştir.

5- Herbir ana grup tekrar gruplara bölünmüş ve bunlar da dört rakamlı sayılarla değerlendirilmiştir.

6- İki, üç ve dört rakamlı sayılarla ifade edilen bölüm ve grupların herbiri bir meslek grubu olabilecek niteliktedir.

Şartlara göre; ya bölümün tamamından veya ana grupların herbirinden, yahut da grupların herbirinden birer meslek grubu teşkil olunabilir.

Meselâ, 13 nolu bölüm, cetvelde 4 ana gruba, her ana grup da ayrıca gruplara bölünmüştür. İstenirse; 13 nolu bölümün tamamı bir meslek grubu addedilebilir veya 4 ayrı grup teşkil olunabilir, yahut da üçüncü ana grup tekrar bölünerek mesalâ "pamuk yağı meslek grubu" ve "1322-1326 da ifade edilen yağlar meslek grubu" olarak 5 meslek grubu yapılabilir.

Aynı şekilde 10 numaralı ana gruptaki mesleklerden, gerekli görüldüğünde, aşağıdaki meslek grupları teşkil olunabilir.

1. Buğday meslek grubu

2. Diğer nevi hububat meslek grubu
3. Un ve kepek meslek grubu
4. Diğer nevi hububat mamulleri meslek grubu.

7- Bu itibarla, her bir bölüm içindeki ana grupları birbirleriyle birleştirilebileceği gibi, ana gruplar bölünerek aralarında birleştirmeler yapılabilir.

8- Bölümler; birbirleri ile birleştirilerek tamamından tek bir meslek grubu teşkil olunabilir.

Ancak, birleştirilecek bölümler arasında mutlak surette benzerlik olması Şarttır. Bu itibarla, yalnız

a. 10 ve 11 No.lu hububat ve bakliyat

b. 12 ve 13 No.lu yağlı tohum ve nebati yağlar

c. 14. ve 15. No.lu hayvani yağlar ve çeşitleri gıda maddeleri d. 19 ve 20 No.lu kasaplık hayvan ve ham deri.

Bölümleri birbirleriyle birleştirilebilir. Buna karşılık 16, 17 ve 18 No.lu bölümler hiçbir bölümle birleştirilemez.

9- Şartların gerekli ve yeterli olması halinde 22 nci ithalat ve ihracat meslek grubu teşkil olunabilir. Aksi halde ithalat ve ihracatçılar, ithal veya ihraç ettikleri maddelerin gruplarında yer alırlar.

Borsalarda meslek mensuplarının gruplandırılması yukarıdaki esaslara göre hareket edildiği takdirde; borsaların karakterlerine göre çok çeşitli meslek grupları teşkil olunabilmekte, aynı meslek mensupları parçalanmamakta, ayrı meslek grupları da bir grupta toplanmamakta, dolayısıyla Yönetmelik amir hükümlerine uyulmaktadır.

TİCARET BORSALARINDA MESLEKLERİN GRUPLANDIRILMASI -REHBERİ

BÖLÜM 10

HUBUBAT VE MAMULLERİ MESLEK GRUBU

Bu gruba aşağıda sayılı hububat ve hububat mamullerinin alım ve/veya satımını yapanlar ile imalâtçıya ve işleyicileri girerler (Besiciler, 19 dadır.)

101. Hububat meslek grubu:

Bu gruba aşağıdaki hububat nevelerini alıp satanlar girerler. (Bunları alarak mamul hale getirenler 102 dedir.)

1011. Buğday

1012. Arpa

1013.Çavdar

1014. Çeltik, pirinç

1015. Mısır, darı

1016. Kuşyemi

1017. Yulaf

1018. Bagala, çalkantı, kaplıca

102. Hububat mamuller meslek grubu:

Bu gruba, aşağıdaki hububat mamullerini imal edenler ve satanlar girerler. 1021. Unlar (buğday unu, mısır unu, pirinç unu)

1022. Kepek

1023. İrmik

1024. Bulgur

1025. Arpa kırması

1026. Makama, kuskus, şehriye

1027. Mısır özü

BÖLÜM 11

BAKLIYAT VE MAMULLERİ MESLEK GRUBU

Bu Gruba, aşağıda sayılı bakliyat ve bakliyat mamullerinin alım ve/veya satımını yapanlar girerler. (Bunları alıp mamul hale getirenler 112 dedir.)

1111. Fasulye

1112. Mercimek

1113. Nohut

- 1114. Fiğ
- 1115. Bakla
- 1116. Bezelye, börölce
- 1117. Burçak
- 1118. Culbant, fasıl, boy
- 112. Bakliyat mamulleri meslek grubu:

Bu gruba, aşağıdaki bakliyat mamullerini imal edenlerle alıp satanlar girerler. 112. Mercimek unu

BÖLÜM 12 YAĞLI TOHUM MESLEK GRUBU

Bu gruba, aşağıda sayılı yağlı tohumları alıp satanlar girerler. (Alıp yağ çıkaranlar 13 de, çırçırıcılar 18 dedir.)

- 121. Pamuk çekirdeğı
- 122. Susam
- 123. Yerfıstığı
- 124. Ayçiçeğı 125. Soya
- 126. Anason, aspir
- 127. Kendir ve keten tohumları
- 128. Süpürge ve tütün tohumları, kolza
- 129. Hařhař, hardal ve çitlembik tohumları, melengiç, ızgın

BÖLÜM 13 NEBATİ YAĞLAR, MARGARİN VE KÜSPE GRUBU

Bu gruba aşağıda sayılı nebati yağ, margarin ve küspe alanlar ve alıp satanlar girerler.

131. Zeytinyağı, pirina yağı ve pirina meslek grubu:

Bu gruba, zeytinyağı, pirina yağı ve pirine imal edenlerle alanlar ve alıp satanlar girerler.

1311. Zeytinyağı pirina

1312. Pirina yağı

132. Diğer nebati yağlar meslek grubu:

Bu gruba zeytinyağı dışındaki nebati yağ alanlar ve alıp satanlar girerler.

1321. Pamuk yağı

1322. Susam yağı

1323. Ayçiçeğı yağı

1324. Mısır özü yağı

1325. Soya yağı

1326. Hařhař yağı, fındık yağı, ceviz yağı, tütün tohumu yağı, kolza yağı, bezir yağı, aspir yağı, araşit yağı

133. Margarin meslek grubu:

Bu gruba margarin imal edenler, alıp satanlar ve alanlar girerler. 134. Küspe meslek grubu:

Bu gruba küspe alıp satanlar ile alanlar girerler. (İmalatçılar 131 ve 132 dedir.)

BÖLÜM 14 HAYVANI YAĞLAR MESLEK GRUBU

Bu gruba aşağıda sayılı hayvani yağlar imal edenler ile alıp satanlar girerler. 141. Tereyağı

142. Sadeyağ

143. Kařar yağı

144. Krema

145. Don yağı, kuyruk yağı, iç yağı

BÖLÜM 15
ÇEŞİTLİ GIDA MADDELERİ MESLEK GRUBU

Bu gruba, aşağıdaki çeşitli gıda maddelerini imal edenlerle alım ve/veya satımını yapanlar girerler.

151. Peynir-zeytin meslek grubu:

Bu gruba, peynir, pekmez, tahin ve helva imal edenler, bu maddelerle yemeklik zeytin alım ve/veya satımını yapanlar girerler.

1511. Peynir

1512. Zeytin (yemeklik)

1513. Pekmez, tahin, helva

152. Patates-soğan meslek grubu:

Bu gruba patates, soğan ve sarımsak alım ve/veya satımını yapanlar girerler.

1521. Patates

1522. Soğan, sarımsak

153. Yumurta, Tavuk Meslek grubu: 1531. Yumurta

1532. Tavuk

Bu gruba yumurta ve tavuk alım ve/veya satımını yapanlar girerler.

BÖLÜM 16
KURU VE YAŞ MEYVALAR, MEYVA ÇEKİRDEKLERİ MESLEK GRUBU

Bu gruba, aşağıdaki kuru ve yaş meyvalar, meyva kuruları ve meyva çekirdekleri alım ve/veya satımını yapanlarla işleyicileri girerler.

161. Kuru meyva meslek grubu:

Bu gruba, aşağıdaki kuru meyvalar alım ve/veya yapanlarla işleyicileri girerler.

1611. Fındık

1612. Kuru üzüm

1613. Kuru incir

1614. Antep fıstığı

1615. Leblebi, kabak çekirdeği

1616. Badem, ceviz

1617. Çam fıstığı, keçi boynuzu 1618. Kestane

162. Yaş meyva meslek grubu:

Bu gruba, aşağıdaki yaş meyva alım ve/veya satımını yapanlar girerler.

1621. Portakal, limon, mandalina, greyfurt

1622. Kayısı, zerdali, (alıp kurutanlar 163 dedir.)

163. Meyva kuruları ve meyva çekirdekleri meslek grubu:

Bu gruba, aşağıdaki meyva kurularını imal edenler, alanlar ve alıp satanlar ile meyva çekirdeklerini alanlar, alıp satanlar girerler. (Meyva çekirdeklerin alıp yağ çıkaranlar 1341 dedir.)

1631. Armut kurusu, elma kurusu, erik kurusu, kayısı kurusu, vişne kurusu, zerdali kurusu

1632. Erik çekirdeği, kayısı çekirdeği, şeftali çekirdeği, zerdali çekirdeği

BÖLÜM 17
ORMAN MAHSULLERİ MESLEK GRUBU

Bu gruba, aşağıdaki orman mahsullerinin alım ve/veya satımını yapanlar girerler.

171. Balmumu

172. Kekik, nane, ve diğer

173. Defne yaprađı
174. Ihlamur çiçeđi
175. Kereste
176. Kitre, mazi, cehri
177. Meyan kökü, meyan balı, meyan hlsası
178. Sahlep
179. Palamut, ğtlmş palamut, palamut hlsası .

BÖLÜM 18

TEKSTİL HAM MADDELERİ MESLEK GRUBU

Bu gruba aşağıda sayılı tekstil ham maddelerinin alım ve/veya satımını yapanlar ile imlatı ve işleyicileri girerler.

181. İpek ve koza meslek grubu:
Bu gruba, ipek kozası, deşe ve ipek alım ve/veya satımını yapanlar ile imalatçı ve işleyicileri girerler.
1811. İpek kozası
1812. İpek, deře
182. Pamuk meslek grubu
Bu gruba, aşağıda sayılı maddelerin alım ve/veya satımını yapanlar, imalatçılar ve işleyiciler girerler. .
1821. Pamuk
1822. Linter
1823. stp
1824. Pamuk ipliđi
183. ırırcılar Meslek Grubu
Bu gruba, çekirdekli pamuđu alıp satanlar ile işleyenler girerler
184. Yapak meslek grubu:
Bu gruba, yapak alıp satanlar ve alıp işleyenler girerler.
185. Tiftik meslek grubu: . Bu gruba, tiftik alıp satanlar ve alıp işleyenler girerler
186. Keçi kılı meslek grubu:
Bu gruba, keçi kılı alıp satanlar ile işleyiciler girerler.

BÖLÜM 19

KASAPLIK HAYVAN, ET VE MAMULLERİ MESLEK GRUBU

- Bu gruba, kasaplık hayvan ve et alım ve/veya satımını yapanlar girerler.
191. Kasaplık hayvan meslek grubu:
Bu gruba kasaplık hayvanları alıp satanlar ile besiciler girerler.
  1911. Celepler
  1912. Besiciler
  192. Et meslek grubu:
Bu gruba, kasaplık hayvan alıp et satanlar ile et alım satımını yapanlar girerler.
  1921. Toptancı kasaplar
  1922. Perakendeci kasaplar
  193. Et mamulleri meslek grubu:
Bu gruba aşağıdaki maddelerin imalatçıları ile alım satımını yapanlar girerler.
  1931. Sucuk
  1932. Pastırma
  1933. Kavrurma

BÖLÜM 20
HAM DERİ VE BAĞIRSAK MESLEK GRUBU

Bu gruba, kasaplık ve av hayvanlarının ham derilerini alıp işleyenler ile alıp satanlar girerler,

201. Kasaplık hayvan ham derileri meslek grubu:

Bu gruba, kasaplık hayvanların ham derilerini işleyenlerle alıp satanlar girerler.

202. Av hayvanları ham derileri meslek grubu:

Bu gruba ev hayvanlarının ham derilerini işleyenlerle alıp satanlar girerler.

203. Bağırsak meslek grubu:

Bu gruba bağırsak işleyenler ile alıp satanlar girerler.

BÖLÜM 21
ÇEŞİTLİ MADDELER MESLEK GRUBU

Bu gruba, aşağıda sayılı maddelerin alım ve/veya satımını yapanlarla işleyenler ve imal edenler girerler.

212. Çemen, çöven, çörek otu

213. Kimyon

214. Kırmızı pul biber, kırmızı toz biber

215. Sabun

216. Süt tozu, kazein

217. Süpürge teli ve tohumu

218. Keten elyafı

219. Kabak

BÖLÜM 22
İHRACAT VE İTHALAT MESLEK GRUBU

Bu gruba her türlü borsa maddelerinin ithalat veya ihracatını yapanlar girerler.

221. Hububat ve bakliyat, ithalat ve ihracat meslek grubu

222. Yağlı tohum ithalat ve ihracat meslek grubu

223. Nebati yağlar, margarin, küspe ve sabun ithalat ve ihracat meslek grubu 224. Hayvani yağlar ithalat ve ihracat meslek grubu

225. Peynir, zeytin, soğan, patates ithalat ve ihracatçıları meslek grubu

226. Kuru ve yaş meyvalar, meyva kuruları ve meyva çekirdekleri ithalat ve ihracat meslek grubu

227. Tekstil ham maddeleri ithalat ve ihracat meslek grubu

228. Kasaplık hayvan, et ve mamulleri, bağırsak ve ham deri ithalat ve ihracat meslek grubu

229. Çeşitli maddeler ithalat ve ihracat meslek grubu

BÖLÜM 23
AJAN, KOMİSYONCU VE SİMSAR MESLEK GRUBU

231. Ajan ve komisyoncular

232. Simsarlar

